

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Факультет психології
Кафедра соціальної психології
Кафедра соціальної реабілітації та соціальної педагогіки
Військовий інститут**

**ІНСТИТУТ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ПОЛІТИЧНОЇ
ПСИХОЛОГІЇ НАПН УКРАЇНИ**

DOI: <https://doi.org/10.59647/978-617-520-952-3/1>

**ВІЙСЬКОВА ПСИХОЛОГІЯ
У ВИМІРАХ ВІЙНИ І МИРУ:
ПРОБЛЕМИ, ДОСВІД, ПЕРСПЕКТИВИ**

**Матеріали
IX Міжнародної науково-практичної конференції**

25-26 жовтня 2024 року

Київ 2024

Сакевич А.О., Левенець А.Є. ВПЛИВ РЕЛІГІЙНОСТІ НА ПСИХОЛОГІЧНЕ ЗДОРОВ'Я ТА СТРЕСОСТІЙКІСТЬ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ	257
Святенко Т.І. РОЗВИТОК ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ У МОЛОДШИХ КОМАНДИРІВ.....	260
Семанів-Куземченко В.М., Траверсе Т.М. САМОСТІЙНЕ ПРИЙНЯТТЯ ЯКІСНИХ РІШЕНЬ ЯК ЧИННИК ЕФЕКТИВНОГО ВІЙСЬКОВОГО КОМАНДУВАННЯ.....	262
Скарбовська Ю.М. РОЗВИТОК ПСИХОЛОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ДО УЧАСТІ В БОЙОВИХ ДІЯХ.....	265
Скляренко О.Є. СУЧАСНІ ПСИХОЛОГІЧНІ ЗАСОБИ ТА ІНСТРУМЕНТИ ПОДОЛАННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ РОЗЛАДІВ (ПТСР)	266
Сливінська З.О., Белавіна Т.І. ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ЮНАКІВ НА ЕТАПІ ПРОФЕСІЙНОГО САМОВИЗНАЧЕННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ	268
Соколова Є.С. ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА РИЗИК ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ ПІД ЧАС ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ.....	270
Соснюк Є.О. ТИПИ ПОЛІТИЧНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ	275
Соснюк О.П., Остапенко І.В. АСТРОТУРФІНГ ЯК ТЕХНОЛОГІЯ МАНІПУЛЯЦІЇ ГРОМАДСЬКОЮ ДУМКОЮ: ЗАГРОЗИ ТА РИЗИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ	277
Спиця Н.В. ПСИХОЛОГІЧНА ГОТОВНІСТЬ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	280

Спиця Наталя Валеріївна

к. філос. н., доцент, доцент кафедри суспільних дисциплін
Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

м. Запоріжжя, Україна

ORCID: 0000-0003-1004-5774

ПСИХОЛОГІЧНА ГОТОВНІСТЬ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ

Питання ментального здоров'я українського суспільства постало перед спеціалістами вже давно, загострилось з подіями 2014 року та постало як вкрай актуальне починаючи з весни 2022 року – як тільки українці усвідомили що саме відбулось. До 2022 року традиції обговорювати психологічний стан громадян на широкий загал особливо не спостерігалось. Проблематика більшою мірою цікавила спеціалістів в області психології та психіатрії. Вирішення індивідуальних питань ментального здоров'я було справою особистісного виміру. Зважаючи на невелику популярність звернення по допомогу психолога у нашому, нажаль, «надовго пострадянському» суспільстві, більшість українців все ще стримано ставилася довгий час до питань психологічного добробуту. Ситуація кардинально змінилась за останні два роки. Для багатьох, і що важливо – на державному рівні, прийшло доволі ясне усвідомлення того, що турбота про ментальне здоров'я є одним із провідних питань збереження нації в цілому. Протягом останніх двох років спостерігається активний розвиток різних програм психологічної допомоги, зростає волонтерський рух, виникають нові осередки психологічної допомоги населенню.

Такі процеси передбачають підготовку якісних фахівців психологів, які добре розуміють особливості різноманітних запитів на психологічну допомогу з урахуванням життя країни у стані війни. Робота з військовими, робота з тими, хто втратив рідних, втратив рідний дім та душевний спокій через безумства війни стали буденністю сьогоднішніх спеціалістів в області психології. Після завершення війни суспільство стикнеться з новими викликами – повернення військових до мирного життя, адаптація тих, хто втік від війни і перебував за кордоном або в

інших регіонах України певний час у якості біженця. В нашій країні, на превеликий жаль, неймовірна кількість людей які потребують та будуть довгий час надалі потребувати психологічної корекції, допомоги. Тому і запит на отримання освіти у галузі психології, на тлі невеликого конкурсу на багато інших спеціальностей в університети України, тільки зростає. Адже питання обрання, зміни професії на професію психолога має в своєму підґрунті як бажання допомогти іншим, так і необхідність допомогти собі через краще усвідомлення того, що відбувається в твоєму особистому світі.

Важливо розглянути проблему психологічної готовності до професії тих, хто обирає цю спеціальність вже після початку повномасштабного вторгнення РФ, як суму багатьох компонентів в числі яких і світоглядний вимір. Адже війна є детермінантою зрушення глобальних цінностей і смислів людини, коли відбувається переосмислення та перегляд світоглядних питань особистості. На початку ХХ сторіччя Якоб фон Ікскюль (Jakob von Uexküll) вводить поняття «Умвельт» («Umwelt») [1; 2] яке буквально постає центробіжною силою його теоретичних досліджень у біосеміотиці. Під цим поняттям автор передбачає існування окремого особистісного світу живого організму (в даному випадку, звичайно, говоримо про світ людини), який будується через постійний відбір ціннісного та значущого. Світ, який нас оточує, є не тільки світом речей, але й світом здійснень, певних рішень та зусиль, що формують нашу свідомість та визначають нас. «Умвельт» буквально визначає яким чином відбувається пізнання світу: як суб'єкти пізнання взаємодіятимуть, які конструкти будуть збудовані у результаті. Наука прагне до максимальної об'єктивності, психологія працює за об'єктивними науковими стратегіями, але за лаштунками завжди залишається питання зустрічі двох унікальних світів – двох незалежно сформованих «Умвельтів», які на певний час починають взаємодіяти відшукуючи оптимальні шляхи для досягнення кращого, того, що вони шукають у цій взаємодії. Світ людини, як певний «Умвельт» визначається психікою, що частково залежить від вродженого заданого тілесністю, а частково від того, як конструюється світ діями, рішеннями, вибором, який здійснює особистість. «Умвельт» травматизованої людини обмежує можливості її психіки бути пластичною та

краще і якісніше взаємодіяти із зовнішньою реальністю. Для оптимального результату два окремі світи (наприклад, психолога та клієнта) мають бути гнучкими. Але ті хто потребує психологічної допомоги, як правило закриті на певний час від цієї гнучкості у своїй травматизованій психіці. Тому головна місія бути максимально пластичним і відкритим закріплена за психологом, який надає допомогу. Психологічна готовність людини, яка обирає професію психолога передбачає певну пластичність особистого «Умвельту», що забезпечує психологічну стійкість спеціаліста перед викликами буремного часу війни та післявоєнних років та можливість надати якісну допомогу тим, хто її потребує.

Список використаних джерел.

1. Stella M., Kleisner K. Uexküllian Umwelt as Science and as Ideology: the Light and the Dark Side of a Concept // Theory in Biosciences. 2010. Vol. 129. P. 39–51.
2. Tønnessen M. Umwelt Ethics // Sign Systems Studies. 2003. Vol. 31. № 1.

Ткаченко Геннадій Леонідович

студент 2-ого курсу магістратури (заочна форма) факультету
психології
кафедра соціальної психології
КНУ ім. Т.Г.Шевченка
ORCID iD: 0009-0003-9799-2439

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ БОЙОВОГО ДУХУ В МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІЙ ПІДГОТОВЦІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ: ВПЛИВ КОМАНДИРА ТА ПСИХОЛОГА

Бойовий дух є важливим аспектом психологічної підготовки, який забезпечує внутрішню стійкість військових до виконання бойових завдань, незважаючи на ризики і небезпеки. Військовий повинен усвідомлювати, що його дії є частиною більшого плану захисту країни і рідних, а також бути впевненим у власних можливостях, у можливостях командування та можливостях команди.